

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea cererii de recurs depusă de Tatiana Rudnițchi,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Rudnițchi împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Curții de Apel Chișinău, Judecătoriei Chișinău, cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune și compensarea cheltuielilor pentru asistența juridică,

împotriva deciziei din 14 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți,

(Dosarul nr. 2ra-10/25
NR PIGD 2-24005349-01-2ra-06012025)

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 433 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.

Instanța de fond: Judecătoria Anenii Noi, sediul Central, jud. N. Ghedrovici
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, jud. A. Garbuz, Iu. Grosu, Sv. Șleahtițki

24 septembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților cererea de recurs depusă de Tatiana Rudnițchi,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Munteanu,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 18 iulie 2022, Tatiana Rudnițchi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Curtii de Apel Chișinău, Judecătoriei Chișinău cu privire la repararea prejudiciului moral, cauzat prin infracțiune, precum și compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică.

2. În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 18 iulie 2022, s-a adresat Procurorului General al Republicii Moldova cu plângerea penală, solicitând începerea urmăririi penale în privința procurorilor Armen Oganesean și Oleg Gavriliță în temeiul art. 327 alin. (3) și art. 328 alin. (3) din Codul penal – excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, soldate cu urmări grave.

3. Reclamanta a susținut că, au fost încălcate prevederile art. 19, art. 254, 274 din Codul de procedură penală, or, Procurorul General al Republicii Moldova împreună cu procurorii a fost obligat să cerceteze circumstanțele cazului dat complet, obiectiv, sub toate aspectele pentru stabilirea adevărului și în urma probelor acumulate să dispună prin ordonanță motivată începerea urmăririi penale sau refuzul de a dispune începerea urmăririi penale, ceea ce la caz nu se atestă.

4. Prin scrisoarea din 24 iulie 2023 a Procuraturii Generale, i s-a refuzat în examinarea plângerii. La 25 august 2023, a contestat acțiunile considerate abuzive și ilegale, cu plângere în ordinea art. 299¹ și art. 299² din Codul de procedură penală. Prin scrisoarea din 13 septembrie 2023 a Procuraturii Generale, s-a refuzat examinarea plângerii.

5. La 19 septembrie 2023, Tatiana Rudnițchi, reprezentată de avocatul Daniliuc Nicolae, a contestat la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, în ordinea art. 313 din Codul de procedură penală, acțiunile ilegale și abuzive al Procurorului General al Republicii Moldova.

6. Prin încheierea din 19 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, s-a respins plângerea depusă de Tatiana Rudnițchi.

7. Reclamanta a indicat că Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana a respins plângerea din 19 septembrie 2023, din motivul că argumentele invocate le consideră declarative și nefondate și vin în contradicție cu faptele contestate pe parcursul examinării plângerii.

8. În dispozitivul încheierii din 19 octombrie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, s-a indicat că încheierea este irevocabilă, iar art. 13 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților fundamentale garantează reclamantei dreptul la un recurs efectiv.

9. Or, art. 2 al Protocolului 7 la Convenție acordă dreptul persoanei vinovate la două grade de jurisdicție în materia penală, atunci și persoanei care se pretinde victimă îi este acordat dreptul la două grade de jurisdicție în materia penală, în caz contrar ar fi încălcat unul din principiile generale ale dreptului procedural penal - egalitatea părților în fața legii.

10. În opinia reclamantei, art. 313 și art. 473 din Codul de procedură penală este în contradicție cu art. 4, art. 7 și art. 8 din Constituția Republicii Moldova, nu are putere juridică și nu produce efecte juridice. Până în prezent organul de urmărire penală și procurorii nu i-au oferit răspuns la întrebările date, nu a fost auzit, fiind ignorată și umilită de către procurori.

11. Mai mult ca atât, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului pe cauza Souminen v. Finlanda, reiterată în cauza Fornin vs. Moldova, a constatat că „rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs.

12. Prin urmare, scrisorile Procuraturii Generale au un caracter superficial, iar situația de fapt și de drept este analogică cu cea stabilită de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în paragrafele 90 și 91 din hotărârea din 02 noiembrie 2010 în cauza Mătășaru și Savinschi contra Moldovei, în care la fel se impunea obligația pozitivă a statului de a efectua o investigație oficială și multilaterală, ceea ce înseamnă că organul de urmărire penală trebuia să depună eforturi serioase pentru a afla ce s-a întâmplat și nu trebuia să se limiteze pe concluzii pripite și nefondate pentru a refuza începerea oricăror investigații, pentru a-și motiva refuzul în începerea urmăririi penale pe presupuneri și ipoteze preconcepute.

13. În această ordine de idei, reclamanta a susținut că atât organul de urmărire penală, cât și procurorii nu au oferit un răspuns la toate întrebările formulate de dânsa, prin ce au încălcat articolul 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și anume obligația generală a statului de a recunoaște oricărei persoane, aflate sub jurisdicția sa, drepturile și libertățile definite de Convenție.

14. În drept, și-a întemeiat cererea de chemare în judecată în temeiul art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 14 din Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice, art. 1, 6, 13, 41 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 1, art. 4, art. 7, art. 8, art. 20 din Constituția Republicii Moldova, art. 19, art. 2006 din Codul civil.

15. Reclamanta a solicitat încasarea în mod solidar de la Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău în beneficiul reclamantei Tatiana Rudnițchi, suma de 50 000 euro cu titlul de prejudiciu moral, cauzat prin infracțiune și suma de 20 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică.

ASPECTE DE PROCEDURĂ:

16. Prin încheierea din 15 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a transmis cauza civilă Curții de Apel Chișinău pentru soluționarea posibilității strămutării acesteia într-o altă instanță judecătorească egală în grad.

17. Prin încheierea din 12 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a strămutat spre examinare prezenta cauză la Judecătoria Anenii Noi.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

18. Prin 09 februarie 2024 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Rudnițchi.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

19. La 11 martie 2024, Tatiana Rudnițchi și reprezentantul acesteia, Nicolae Daniliuc, au depus cerere de apel nemotivată, ulterior la 22 mai 2024, au depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 09 februarie 2024 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea civilă să fie admisă integral.

ASPECTE DE PROCEDURĂ:

20. Prin încheierea din 24 aprilie 2024 a Curții Supreme de Justiție, s-a strămutat cauza civilă de la Curtea de Apel Chișinău la Curtea de Apel Bălți pentru judecare în ordine de apel.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

21. Prin decizia din 14 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea de apel depusă de Tatiana Rudnițchi și s-a menținut hotărârea din 09 februarie 2024 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central.

22. În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a stabilit că instanța de fond corect a reținut că cerințele reclamantei Tatiana Rudnițchi, prin care solicită încasarea prejudiciului moral cauzat prin infrațiune, invocând dezacordul cu răspunsurile oferite de Procuratura Republicii Moldova, prin care s-a refuzat în pornirea urmăririi penale în privința procurorilor, precum și dezacordul cu soluția actului emis de judecătorul de instrucție, care a respins plângerea reclamantei asupra acțiunilor/inacțiunilor procuraturii, nu se încadrează în art. 3 și art. 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998.

23. Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că condițiile necesare pentru repararea prejudiciului moral nu au fost întrunite.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

24. La 06 ianuarie 2025, Tatiana Rudnițchi a depus cerere de recurs împotriva deciziei 14 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți, solicitând

admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii de admitere a cererii de chemare în judecată.

SOLICITAREA RECURENTULUI

25. În motivarea recursului, recurenta a menționat că instanța de fond, cât și cea de apel nu au analizat în mod corespunzător argumentele invocate de dânsa, ignorând pretențiile sale, astfel lipsind motivarea hotărârilor de o analiză reală și detaliată.

26. La 30 mai 2025, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimațiilor copia recursului declarat de Tatiana Rudnițchi, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, extrasul din poșta electronică, anexate la materialele dosarului.

27. Prin referința din 06 iunie 2025, Judecătoria Chișinău a solicitat ca recursul depus de Tatiana Rudnițchi să fie declarat inadmisibil.

28. Prin referința din 20 iunie 2025, Președintele Republicii Moldova a solicitat ca recursul depus de Tatiana Rudnițchi să fie declarat inadmisibil.

29. Până la examinarea admisibilității recursului, Procuratura Republicii Moldova și Curtea de Apel Centru nu au făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

30. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

31. Art. 433 din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1);
- a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat;
- e) problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței;
- f) recursul este vădit neîntemeiat.

(2) Recursul declarat în temeiul art. 432 alin. (1) lit. e) nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul alin. (1) lit. e) din prezentul articol.”

32. Art. 432 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)-f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

33. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„ (1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

34. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 14 noiembrie 2024. La 27 decembrie 2024, decizia motivată din 14 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți a fost expediată, prin intermediul oficiului poștal, recurentei, fiind recepționată de ultima, la 02 ianuarie 2025, fapt ce se atestă prin avizul de recepție atașat la materialele cauzei (f.d 125).

35. Astfel, cererea de recurs depusă de Tatiana Rudnițchi, la 06 ianuarie 2025, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

36. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, urmează să însușească în condițiile Codului de procedură civilă exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

37. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul de procedură civilă dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate.

38. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

39. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de instanța de apel și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

40. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Tatiana Rudnițchi, nu conține argumente concrete față de decizia instanței de apel, ci s-a limitat la o simplă exprimare a dezacordului cu soluția pronunțată. Recursul nu îndeplinește condițiile legale de admisibilitate, întrucât nu conține motive de drept și nici temeiuri care să justifice reformarea deciziei recurate.

41. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 din Codul de procedură civilă.

42. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

43. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretării și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către instanța de apel, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

44. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

45. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei,

pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

46. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

47. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Tatiana Rudnițchi, ca fiind inadmisibil.

48. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. 431 alin. (1), alin. (2), art. 433 alin. (1) lit. f), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Tatiana Rudnițchi, împotriva deciziei din 14 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Oxana Parfeni